

Η ιατρική επιστήμη, παρά τις μεγάλες προόδους της δεν μπόρεσε να διώξει όλο τον πόνο από τη ζωή των ανθρώπων

/ Γνώμες

Η κάθε ασθένεια και ιδιαίτερα μία χρόνια, που απειλεί τη ζωή, είναι συχνά ακατανόητη και ανεπιθύμητη, προσφέρει αναστάτωση, ταραχή, αγωνία, άγχος, φόβο, οδύνη. Ιδιαίτερα σήμερα, στη σύγχρονη εποχή, σε μία υπερκαταναλωτική κοινωνία, ένα κόσμο πολλών ανέσεων, ασίγαστων απολαύσεων, κορεσμού των υλικών αγαθών κι εύκολων λύσεων με διάφορα «παυσίπονα», το βαθύ μυστήριο του πόνου παραμένει ατυχία, δυστυχία, τιμωρία, κατάρρα και αντιμετωπίζεται συνήθως με δέος και τρόμο. Άλλοτε πάλι με μεγάλη αμηχανία, πολλά ερωτηματικά και δύσκολες απορίες. Ακόμη και ο φιλόσοφος νους ταλαιπωρείται από λογισμούς και σκέψεις και αυξάνεται αντί να μειώνεται ο πόνος του, κατά το «ο προστιθείς γνώσιν, προσθήσει άλγημα»[1].

Μία διέξοδο δίνει η θρησκευτική οδός, η χριστιανική πίστη, η ορθόδοξη παράδοση. Φωτίζει το πανανθρώπινο δράμα το ευαγγέλιο και δεν αφήνει τον άνθρωπο στη μοναξιά, την απομόνωση και την απόγνωση. Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος τονίζει και λέγει χαρακτηριστικά: «Ου γάρ ἐστὶν ἄνθρωπον ὄντα, καὶ ἐπὶ κήρον ζῶντα τὸν βίον τούτον, καὶ λύπης εἶναι χωρὶς· ἀλλ' ἂν μὴ σήμερον, αὐριον ἂν μὴ αὐριον, μετὰ ταῦτα συμβαίνει τὸ λυπηρόν. Ὡσπερ γάρ οὐκ ἐστὶν τινὰ εἶναι

αθάνατον, άνθρωπον όντα, ούτως ουδέ λύπης χωρίς. Και όλως ούκ έστιν ευρείν τινα άνευ λύπης και αθυμίας· άλλ' ο μέν μικρά, ο δε μείζονα έχει τα λυπούντα»[2].

Δυσκολοερμήνευτο για τους πολλούς αν ο πόνος ο ίδιος είναι ένα κακό ή είναι συνέπεια του κακού και ποιά η μεταξύ τους σχέση. Κατά την ορθόδοξη θεολογία, το κακό, η φθορά και ο θάνατος εισήλθαν στη ζωή μετά την πτώση των πρωτοπλάστων[3]. Του κακού, του πόνου, της αμαρτίας, της φθοράς και του θανάτου δεν είναι εφευρέτης και δημιουργός ο Θεός, ο Πανάγαθος, ο Πολυεύσπλαγχνος, η αυτοαγαθότητα, αλλά ο δαίμονας. Ο άνθρωπος βέβαια δεν είναι τέλεια ανεύθυνος και ανένοχος, αφού κατά την ελεύθερη βούλησή του παρακούσε τη θεία εντολή, μείωσε την αγάπη του στον Θεό με την παρακοή του και αμάρτησε.

Η ασθένεια, όπως ορισμένοι θεωρούν, δεν είναι αποτέλεσμα ενός οργισμένου, ενοχλημένου, τιμωρού κι εκδικητού Θεού προς τον αμαρτήσαντα, αφού έχουμε και άγιους ασθενείς. Υπάρχει μία λαθεμένη αντίληψη περί Θεού. Ότι ο Θεός προσφέρει μόνο δώρα, πλούτη, υγεία, μακροζωία και αδιατάρακτη ευτυχία. Ακόμη και για τους χριστιανούς αποτελεί σκάνδαλο η περιπέτεια, η δοκιμασία, ο πειρασμός, η ασθένεια, ο πόνος. Υπάρχει και μία κακή αγωγή που παραδίδεται και αναφέρει ότι στη ζωή θα είμεθα πάντα πρώτοι, ποτέ δεν θα ενοχληθούμε, δεν θα δυσκολευθούμε, δεν θα πονέσουμε, δεν θα δυστυχήσουμε και δεν θ' ασθενήσουμε και ακόμη, κατά κάποιο τρόπο, το λέμε χαμηλόφωνα και αυτό, εμείς δεν θα πεθάνουμε. Προσγειωμένοι, αντικειμενικοί και ρεαλιστές πρέπει να πούμε πως οι αποτυχίες είναι πιο πολλές στη ζωή μας. Εντούτοις δεν είμαστε διόλου προετοιμασμένοι γι' αυτές τις παιδαγωγικές ευκαιρίες, που αν τις εκμεταλλευτούμε μπορούν να δώσουν πνευματική ωρίμανση και ψυχική καλλιέργεια.

Η τόσο τεχνολογικά ανεπτυγμένη εποχή μας μαζί με τις ανέσεις κι εξυπηρετήσεις προσφέρει δυστυχώς στον άνθρωπο πολλές ψυχικές και σωματικές παθήσεις. Ο εικοστός αιώνας χαρακτηρίσθηκε ως ο αιώνας των ψυχιάτρων, λόγω της αυξήσεως των ψυχικών νοσημάτων. Αλλά και οι σωματικές ασθένειες δεν αφήνουν κενές τις κλίνες των νοσοκομείων και των οικιών. Ο πόνος δεν αφήνει θύρα σφαιλισμένη. Η πλεονεξία και η ασέβεια του ανθρώπου μόλυνε τη φύση, το περιβάλλον, που τώρα σκληρά τον εκδικείται και μολύνεται ο μολύννας, άλλα και όχι μόνο αυτός. Η ιατρική επιστήμη, παρά τις πολλές και μεγάλες προόδους της και τα καταπληκτικά επιτεύγματα, δεν μπόρεσε να διώξει όλο τον πόνο από τη ζωή των ανθρώπων και να εμποδίσει τον πρόωρο θάνατο τόσων συνανθρώπων μας, ακόμη και παιδιών.

* Εισήγηση που πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του ξενοδοχείου «Μακεδονία» Θεσσαλονίκης στα πλαίσια του 5ου Επιστημονικού Συνεδρίου με γενικό θέμα: «Πρόληψη και έγκαιρη διάγνωση του γυναικολογικού καρκίνου» στις 25.5.2001. Μέρος της εισηγήσεως δημοσιεύθηκε στο βιβλίο «Ο άγιος πόνος», Αθήνα 2005, σσ. 94-104.

1. Έκκλ. 1,18.
2. ΡΓ 62, στ. 604.
3. Γεν. 3,5-7.